

УДК: 636.085.55

Чудак Р.А., доктор с.-г. наук
Огороднічук Г.М., кандидат с.-г. наук
Шевчук Т.В., кандидат с.-г. наук
Янулик А.І., магістрант
Вінницький національний аграрний університет
Чорнолата Л.П., кандидат с.-г. наук
Інститут кормів УААН

ПРОДУКТИВНА ДІЯ КОМБІКОРМІВ РІЗНОГО ВИРОБНИЦТВА

За результатами досліджень встановлено, що згодовування бройлерам кросу «Кобб-500» комбікормів виробництва торгової марки «Мультигейн» та розробленого Інститутом кормів УААН дозволяє повністю реалізувати їх генетичний потенціал.

Ключові слова: комбікорми, курчата-бройлери, вітамінно-мінеральний концентрат, продуктивність, забійні показники.

Відомо, що дефіцит основних поживних речовин в комбікормах сільськогосподарської птиці є основною причиною низької продуктивності, а потреба в них залежить від її виду, віку та статі [3].

Встановлено, що ефективність використання корму за наявності усіх поживних речовин залежить від рівня енергії, а продуктивність птиці на 40-50% визначається надходженням її до організму [1, 4].

Результати чисельних досліджень свідчать про те, що саме раціональна і збалансована годівля є найважливішим фактором підвищення продуктивності птиці.

Разом з тим, слід зазначити, що нині багато виробників, таких як ТОВ «Комплекс Агромар», Таврійський комбікормовий завод, КАУ «Мультигейн» тощо, пропонують використовувати спеціальні комбікорми для годівлі курчат-бройлерів, які на їх думку не лише підвищують продуктивність птиці, а й знижують витрати корму.

Відомо, що комбікорми, виготовлені спеціалізованими підприємствами, мають повний набір не лише енергії, а й біологічно активних речовин, які дають змогу проявляти генетичний потенціал кросів.

Проте, часто на птахофабриках, аби здешевити виробництво комбікормів, а отже знизити собівартість продукції, використовують комбікорми власного виробництва.

Тому метою наших досліджень було вивчення продуктивної дії комбікормів різного складу, а саме торгової марки «Мультигейн» та спеціально розробленого комбікорму Інститутом кормів УААН, який до цього часу не досліджувався.

Матеріал і методика досліджень. Дослідження проводили у віварії кафедри фізіології сільськогосподарських тварин Вінницького державного аграрного університету на 2-х групах курчат-бройлерів кросу «Кобб-500», дотримуючись схеми досліду (табл. 1). Перша група під час зрівняльного та основного періодів отримувала комбікорм «Мультигейн». Другій дослідній групі згодовували комбікорм, розроблений Інститутом кормів УААН.

Таблиця 1. Схема досліджу

Група	Тривалість періоду, діб		Кількість курчат, гол.	Особливості годівлі
	зрівняльного	основного		
1-дослідна	7	42	20	ОР (повнораціонний комбікорм «Мультигейн»)
2-дослідна	7	42	20	ОР (повнораціонний комбікорм, розроблений Інститутом кормів)

Тривалість досліджу – 49 днів, середня маса курчат на початок досліджу – 45,4 г.
Склад комбікормів, що використовували для годівлі птиці представлений у таблиці 2.

Таблиця 2. Склад комбікормів для молодняка курчат-бройлерів

Компоненти комбікорму «Мультигейн»	Компоненти комбікорму, розробленого Інститутом кормів
<ul style="list-style-type: none"> – зерно кукурудзи – зерно пшениці – соєва макуха – соняшниковий шрот – рибне борошно – дріжджі кормові – олія соєва – ензим – дикальційфосфат – вапняк – сіль кухонна – вітамінно-мінеральна суміш – кокцидіостатик – антиоксидант – інгібітор цвілі 	<ul style="list-style-type: none"> – зерно кукурудзи – зерно тритикале – соєвий шрот – соняшниковий шрот – рибне борошно – живина – м'ясо-кісткове борошно – крейда – трикальційфосфат – сіль кухонна

Із поданого складу комбікормів видно, що перша група птиці одержувала окрім традиційних кормів добавки у вигляді ферменту і оксиданту. Тоді, як комбікорм виготовлений Інститутом кормів, окрім мінеральної добавки (крейди і трикальційфосфату), містив амінокисотно-вітамінно-мінеральний концентрат «Живина» у кількості 4,5%.

Незважаючи на суттєву відмінність у компонентному складі, хімічний склад та поживність комбікормів мало відрізнялися. Лише вміст клітковини у комбікормі, що запропонований Інститутом кормів був вищим на 2,02%, але не перевищував норми для бройлерів [5].

**Таблиця 3. Хімічний склад комбікорму
(% у розрахунку на натуральну речовину)**

<i>Назва комбікорму</i>	<i>Суха речовина</i>	<i>Сирий протеїн</i>	<i>Сирий жир</i>	<i>Сира клітковина</i>	<i>Сира зола</i>	<i>БЕР</i>	<i>ОЕ, МДж</i>
Комбікорм «Мультигейн»	89,12	18,38	4,80	2,86	7,64	55,44	10,61
Комбікорм Інституту кормів УААН	90,79	19,19	4,85	4,88	7,61	54,26	10,63

Динаміку росту курчат визначали за результатами індивідуальних зважувань вранці до годівлі.

Результати досліджень. Проведеними дослідженнями встановлено суттєві зміни живої маси курчат-бройлерів залежно від складу і вмісту поживних речовин у комбікормі (табл. 4).

Таблиця 4. Жива маса курчат-бройлерів, г

<i>Вік курчат</i>	<i>Група</i>	
	<i>1-дослідна</i>	<i>2-дослідна</i>
7	167,6±5,43	163,9±5,19
14	339,9±10,43	315,5±8,05
21	625,9±14,76	545,0±16,17***
28	1168,7±25,30	826,5±30,43***
35	1694,6±49,83	1254,0±50,83***
42	2335,5±51,09	1738,5±68,72***
49	2637,1±67,34	2249,5±81,48***

Примітка: ***P<0,001.

Якщо у добовому віці молодняк контрольної та дослідних груп за живою масою істотно не відрізнявся, то протягом вирощування встановлено зміни живої маси.

Так, найвищу живу масу мав молодняк першої групи, якому згодовували комбікорм «Мультигейн». Він за цим показником переважав аналогів другої групи у віці 7, 14, 21, 28, 35, 42 та 49 доби відповідно на 3,7; 24,3; 80,9; 342,2; 440,6; 597 та 387,6 г.

Аналогічну тенденцію встановлено у середньодобових приростах (табл. 5).

Дані середньодобових приростів курчат-бройлерів свідчать, що бройлери 2-ї дослідної групи у 7-, 14-, 21-, 28-, 35-, 42-денному віці постійно мали нижчі прирости порівняно з контрольною групою відповідно на 0,8; 2,9; 8,5; 36,9; 14; 22,5 г. Однак, в останній тиждень вирощування прирости молодняку 2-ї дослідної групи були на 29,9 г вищі, ніж у першій групі.

Таблиця 5. Середньодобовий приріст живої маси курчат, г

Вік курчат	Група	
	1-контрольна	2-дослідна
7	17,5±0,76	16,7±0,75
14	24,6±1,78	21,7±1,43
21	41,3±2,07	32,8±2,26**
28	77,1±4,15	40,2±5,00***
35	75,1±7,07	61,1±7,79
42	91,7±7,89	69,2±5,82*
49	43,1±7,11	73,0±7,88**

Примітка: *P<0,05; **P<0,01; ***P<0,001.

Дані контрольного забою курчат-бройлерів (табл. 6) свідчать про тенденцію до збільшення досліджуваних показників птиці першої групи порівняно з другою.

Таблиця 6. Забійні показники курчат-бройлерів, г

Показник	Група	
	1-дослідна	2-дослідна
Передзабійна маса	2652,5±75,13	2216,25±34,31***
Маса непатраної туші	2454±85,31	2066,5±53,21***
Маса кишечника	166,5±44,49	269,5±22,56*
Маса напівпатраної туші	2287,5±119,03	1797±49,77***
Маса патраної туші	2139±114,78	1675,5±47,15***
Забійний вихід патраної тушки, %	80,54±2,49	75,6±1,76

Примітка: *P<0,05; ***P<0,001.

Так, передзабійна жива маса на 19,7%, маса непатраної та напівпатраної тушок відповідно на 18,8 і 27,3%, маса патраної тушки на 27,7%, забійний вихід на 4,94% були більшими у бройлерів першої групи.

Найвищими середньодобовими приростами і живою масою протягом дослідного періоду відзначився молодняк 1-дослідної групи, якому згодовували комбікорм «Мультигейн».

Проте, враховуючи вартість комбікорму «Мультигейн», яка була на рівні 3,70 грн./кг, та вартість комбікорму Інституту кормів – 2,35 грн./кг, а також забійний вихід у контрольній та дослідній групах, встановлено, що виручка від реалізації курчат-бройлерів, вирощених на комбікормі Інституту кормів на 27,3% вища порівняно з використанням комбікорму «Мультигейн».

Висновки. Отже, використання комбікормів виробництва торгової марки «Мультигейн» та розробленого Інститутом кормів УААН дозволяє повністю реалізувати генетичний потенціал курчат кросу «Кобб-500». Крім того, використання

комбікорму, виробленого за рецептом Інституту кормів УААН, дозволяє здешевити годівлю та одержати на 27,3% більше прибутку.

Література

1. Ібатулін І.І., Мельничук Д.О., Богданов Г.О. та ін. Годівля сільськогосподарських тварин. - Вінниця: Нова Книга, 2007. – 616 с.
 2. Кононенко В.К. та ін. Практикум з основ наукових досліджень у тваринництві. – К.: Урожай, 2000. – 96 с.
 3. Недашківській В.М. Продуктивні якості курчат-бройлерів за різних рівнів обмінної енергії у комбікормі // Ефективне птахівництво. – 2008. – № 1. – С. 23-25.
 4. Свеженцов А.И., Урдзик Р.М., Егоров И.А. Корма и кормление сельскохозяйственной птицы. – Днепропетровск: Арт-Пресс, 2006. – 384 с.
 5. Фисинин В. Полноценное питание птицы – качество и рентабельность продукции // Комбикорма. – 2005. – № 1. – С. 42-45.
-

Summary

Productive action of the mixed forages of different production / Chudak R.A., Ogorodnichuk G.M., Shevchuk T.V., Ianulik A.I., Chornolata L.P.

Due to the research results it has been determined that feeding “Kobb-500” cross broilers with mixed forages of “Multigain” trade mark and those developed by the Institute of Forages of the Ukrainian Academy of Agrarian Sciences permits fully realize genetic potential of broilers.

Key words: mixed forages, chicken-broilers, vitamin-mineral concentrate, productivity, slaughter indices.